

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 21 november 2017 door de heer A en mevrouw B, hierna te noemen klagers, ingediende klacht tegen mevrouw drs. C, hierna te noemen verweerster, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, en ingeschreven in het NIP-register psycholoog NIP.

I Het verloop van de procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift d.d. 21 november 2017;
- het verweerschrift met bijlagen d.d. 14 februari 2018.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 18 april 2018, waarbij klaagster en verweerster aanwezig waren. Verweerster werd bijgestaan door mw. mr. E. van der Linde werkzaam bij de stichting VvAA Rechtsbijstand te Utrecht.

II De feiten

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden kan van het volgende worden uitgegaan.

- a. Klagers zijn sinds november 2009 de pleegouders van D, geboren in 2005 (hierna te noemen de pleegdochter).
- b. In 2010 is bij het E onderzoek gedaan naar de mogelijke nawerking van (seksuele) traumata bij de pleegdochter in de eerste drie levensjaren. Indertijd is niet tot eenduidige diagnostiek gekomen.
- c. Klagers hebben vervolgens regelmatig bij de pleegzorgorganisatie F gevraagd om nader onderzoek dan wel therapie. F heeft deze verzoeken steeds afgewezen.
- d. In 2015 hebben de klagers de voogdij - en daarmee het ouderlijke gezag - over de pleegdochter gekregen.
- e. Nadat de pleegdochter in het voorjaar van 2017 enkele malen door een POH-GGZ was gezien is zij verwezen naar verweerster.
- f. Op 28 april 2017 vond de intake bij verweerster plaats. Er werd een diagnose (PTSS) en behandelplan (traumaverwerking) opgesteld waar klagers en de pleegdochter (die toen 12 jaar oud was) mee akkoord zijn gegaan.
- g. De pleegdochter had vanaf 12 mei 2017 wekelijks therapie bij verweerster. Allereerst was sprake van schrijftherapie.
- h. Op 9 juni 2017 is gestart met EMDR in het kader van de PTSS. Deze behandeling sloeg echter niet aan omdat de pleegdochter te veel last had van de thuissituatie die zij als stressvol ervaarde.
- i. Vervolgens is de therapie voortgezet door middel van gesprekken.
- j. Omdat klagers geen vertrouwen meer hadden in F hebben zij verweerster op 28 juni 2017 per e-mail gevraagd de begeleiding van het gezin vanuit het pleegzorgteam over te nemen. Nadat de pleegdochter zich hiermee akkoord had verklaard, heeft verweerster aan dit verzoek van klagers voldaan.
- k. Vervolgens hebben gesprekken plaatsgevonden tussen verweerster met klagers en de pleegdochter tezamen alsmede gesprekken tussen verweerster en de pleegdochter alleen.
- l. Op 24 juli 2017 hebben klagers bij pleegzorg te kennen gegeven dat zij vanuit pleegzorg graag een andere begeleider aangewezen wilden krijgen zodat zij meer en beter begeleid zouden worden.

- m. Naar aanleiding van een gesprek met de pleegdochter op 11 september 2017 waarbij zij er slecht uitzag en waarin de pleegdochter vertelde van aanvaringen thuis, heeft verweerster geconcludeerd dat het voor haar niet langer wenselijk was zowel klagers als de pleegdochter te begeleiden.
- n. Verweerster heeft dit op 13 september 2017 besproken met klagers. Die stemden met deze wijziging in het beleid in. Klagers werden vanaf die datum dus niet langer begeleid door verweerster maar wederom door iemand van pleegzorg.
In dit gesprek met verweerster is voorts besproken dat ingezet zou worden op verbetering van de thuissituatie zodat daarna traumaverwerking mogelijk zou zijn. Klagers verzochten nog twee gesprekken met verweerster te kunnen voeren om hun relatie met de pleegdochter te verbeteren: één gesprek met pleegvader en pleegdochter en één gesprek met pleegmoeder en pleegdochter.
- o. Op 18 september 2017 heeft verweerster gesproken met de pleegdochter en pleegvader. Dit gesprek verliep in een gespannen sfeer.
- p. Op 20 september 2017 heeft de pleegdochter aan verweerster gezegd dat zij graag naar een ander pleeggezin wilde gaan. Verweerster heeft deze wens op verzoek van de pleegdochter diezelfde dag telefonisch aan klagers gemeld. Klagers hebben hierop gereageerd door de pleegdochter die zelfde avond te zeggen dat zij haar koffers kon pakken. Na interventie van crisispleegzorg mocht de pleegdochter toch bij klagers blijven. Verweerster is hiervan op 21 september op de hoogte gesteld.
- q. Op 27 september 2017 heeft het gesprek tussen pleegmoeder en verweerster plaatsgevonden. De pleegdochter die eveneens hierbij aanwezig zou zijn, heeft dit gesprek afgezegd. Pleegmoeder heeft in dit gesprek aan verweerster medegedeeld dat pleegdochter had gezegd dat zij toch wilde blijven.
- r. Op 3 oktober 2017 vond een overleg plaats tussen verweerster, de pleegdochter en de twee begeleiders van pleegzorg. Pleegzorg heeft in dit gesprek aangegeven zich grote zorgen te maken over de veiligheid van de pleegdochter. In dit gesprek heeft de pleegdochter de wens uitgesproken dat de zorgen en de voorgenomen overgang naar een ander pleeggezin pas met klagers besproken zouden worden na de reis van het pleeggezin naar Zuid-Afrika zodat zij in stilte afscheid kon nemen. Verweerster en de begeleiders hebben hiermee uiteindelijk ingestemd.
- s. Van 14 oktober tot 1 november 2017 hebben klagers met het complete gezin, bestaande uit klagers, drie biologische kinderen en twee pleegkinderen (waaronder de pleegdochter), een reis gemaakt naar Zuid-Afrika teneinde het huwelijk van hun oudste zoon bij te wonen.
- t. Op 10 november 2017 heeft verweerster met de begeleiders van pleegzorg gesproken met pleegvader. Hem werd toen verteld dat er een andere plek zou worden gezocht voor de pleegdochter.
- u. De pleegdochter is diezelfde dag nog door klagers bij haar biologische oma afgezet.
- v. Verweerster heeft de pleegdochter op 17 november 2017 voor het laatst gezien. Voor verdere gesprekken met de pleegdochter kreeg verweerster geen toestemming meer van klagers.
- w. Op uitnodigingen van verweerster aan klagers om een gezamenlijk gesprek aan te gaan zijn klagers niet ingegaan. Zij hebben te kennen gegeven geen contact meer te willen met de pleegdochter en van het gezag af te willen zien.

III Het standpunt van klagers en de klacht

De klacht houdt in, zakelijk weergegeven, dat verweerster in strijd met de Beroepscode heeft gehandeld om de volgende redenen:

1. zij heeft klagers als pleegouders en voogden onvoldoende geïnformeerd over de wijziging in het behandelbeleid van EMDR naar gesprekstherapie;
2. zij heeft in de diagnostiek niet meegewogen dat de pleegdochter een puber is met een zwaar verleden en dat haar moeder bekend is met het Borderlinesyndroom;
3. zij heeft in de behandeling te veel waarde gehecht aan een fijne droom van de pleegdochter waarin deze naar haar zeggen niet meer bij klagers woonde;

4. na stagnatie van de EMDR-therapie had verweerster de pleegdochter naar een gespecialiseerde collega moeten doorverwijzen;
5. zij heeft conclusies getrokken zonder daarvoor de juiste personen te consulteren (huisarts, school, familieleden).

Klagers stellen hiertoe dat het in het laatste half jaar inderdaad niet goed ging bij hen thuis met de pleegdochter. Aan klagers werd echter in september 2017 bevestigd dat de pleegdochter bij hen in langdurige pleegzorg zou blijven. Klagers werden dan ook in november 2017 volslagen verrast door de gezamenlijke strategie van verweerster en F inhoudende dat een ander pleeggezin gezocht zou worden. Dit voelde voor klagers alsof zij met een mes in de rug zijn gestoken. Zij begrijpen achteraf niet dat de pleegdochter nog mee kon naar Zuid-Afrika. Dat had immers op een drama kunnen uitlopen. De pleegdochter is sinds 10 november 2017 weg bij klagers. Zij zijn daar boos en verdrietig over. Het traject is volgens klagers niet op een prettige manier afgesloten.

IV Het standpunt van verweerster

Verweerster heeft de klacht gemotiveerd betwist. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

V.1. Naar het oordeel van het College is niet gebleken dat verweerster klagers als pleegouders en voogden onvoldoende zou hebben geïnformeerd over de wijziging in het behandelbeleid van EMDR naar gesprekstherapie. Op 9 juni 2017 is er gestart met EMDR bij de pleegdochter. Na een aantal sessies bleek echter dat de pleegdochter zich tijdens de EMDR onvoldoende kon concentreren vanwege door haar ervaren spanningen thuis. Vervolgens is er op 28 juni 2017 een gesprek geweest met klagers, de pleegdochter en de begeleidster van pleegzorg waarin gezamenlijk de moeilijke thuissituatie is besproken. Verweerster heeft daarna mede op verzoek van klagers - die op dat moment vertrouwen in haar hadden - ingezet op begeleiding van het gezin door middel van gezamenlijke gesprekken met pleegouders en pleegdochter samen en met pleegdochter alleen.

Op het moment dat aan verweerster duidelijk werd dat de thuissituatie nog verder verslechterde heeft zij op 13 september 2017 naar het oordeel van het College goed met klagers besproken dat er een wijziging van het behandelbeleid zou plaatsvinden. Klagers zijn hiermee blijkens een aantekening van verweerster in het dossier van die datum akkoord gegaan. Verweerster heeft daarbij aan klagers uitgelegd dat EMDR minder kans van slagen heeft als er sprake is van een onveilige thuissituatie. En dat er wederom een twee sporenbeleid in zou worden gezet. Dat hield in dat de ouders (op eigen verzoek) wederom begeleid zouden worden door pleegzorg en dat de pleegdochter voortaan alleen begeleid zou worden door verweerster waarbij zou worden ingezet op verbetering van de thuissituatie. Klachtonderdeel 1 is hiermee ongegrond.

V.2. Dat verweerster in de anamnestiche gegevens te weinig rekening zou hebben gehouden met de diagnose Borderline bij de moeder van de pleegdochter (klachtonderdeel 2) hebben klagers onvoldoende onderbouwd. Verweerster heeft dit immers gemotiveerd weersproken onder meer door aan te voeren dat bij de verwijzing van de pleegdochter door de POH-GGZ hiervan al melding was gemaakt. Verweerster heeft deze informatie, die overigens niet de pleegdochter zelf betreft, dus wel al bij het stellen van de diagnose in aanmerking genomen.

Klagers hebben voorts onvoldoende omstandigheden aangevoerd die er op wijzen dat er bij de pleegdochter zelf mogelijk sprake zou zijn van door verweerster gemiste psychopathologie. Dat de pleegdochter volgens klagers een puber is met een zwaar verleden is op zichzelf niet relevant. Klagers hebben de indruk gekregen dat verweerster en de F-medewerkster door de pleegdochter bij de hand zijn genomen in plaats van andersom en dat de pleegdochter zich bij verweerster anders gedroeg dan thuis. Dit is echter onvoldoende grondslag om ook bij de pleegdochter uit te gaan van Borderline of andere psychische problematiek. Klachtonderdeel 2 is hiermee eveneens ongegrond.

V.3. Evenmin is gebleken dat verweerster heeft gehandeld uit kokervisie die gestoeld zou zijn op een droom die de pleegdochter aan verweerster heeft medegedeeld (klachtonderdeel 3).

Verweerster heeft over het door haar gevoerde beleid en de door haar opgevangen signalen in de behandeling in totaal zes keer overleg gepleegd met haar supervisor VGCT en haar supervisor EMDR (over de maanden mei tot en met september 2017).

Derhalve kan niet gezegd worden dat er van kokervisie bij verweerster sprake is geweest nu zij over haar beroepsmatig handelen met voldoende regelmaat intercollegiaal overleg heeft gepleegd.

Verweerster heeft het bestaan van de droom slechts als een voorbeeld aan klagers gemeld.

Verweerster heeft daarmee voldaan aan hetgeen staat voorgeschreven in artikel 98 van de code.

Ook klachtonderdeel 3 is dus ongegrond.

V.4. Duidelijk is dat tussen pleegouders en pleegdochter al langer de vraag speelde of de pleegdochter weg zou gaan uit het gezin. Uit de feiten blijkt dat zowel pleegouders als pleegdochter dit in diverse contacten met verweerster hebben besproken en dat noch pleegouders noch pleegdochter hier aanvankelijk een eenduidig standpunt over hebben ingenomen.

Een gevolg van de spanningen in de thuissituatie die dit (mede) opriep was dat behandeling met EMDR niet succesvol was. Een contra-indicatie voor EMDR is immers actuele onveiligheid. In deze omstandigheden was verweerster dan ook niet gehouden de pleegdochter, zoals klagers betogen, te verwijzen naar een gespecialiseerde collega voor de EMDR. Dat zou er immers niet toe hebben geleid dat de EMDR daar wel succesvol zou zijn geweest, nu de thuissituatie dezelfde bleef. Klachtonderdeel 4 is dus niet gegrond.

V.5. Wat betreft klachtonderdeel 5 (het niet consulteren van school, familieleden en de huisarts bij de behandeling) is het College van oordeel dat verweerster voor dit consulteren gerichte toestemming nodig had van zowel klagers als de pleegdochter (artikel 7 tezamen met 81 van de code). Klagers hebben verweerster echter pas zeer laat, namelijk op 10 november 2017, toestemming gegeven om contact op te nemen met de nieuwe school van de pleegdochter. Voorts hebben zij haar geen toestemming gegeven om gegevens uit te wisselen met de biologische vader, moeder of oma van de pleegdochter. Aan verweerster kan onder deze omstandigheden dan ook niet het verwijt worden gemaakt dat zij school en familieleden niet heeft geraadpleegd.

Ten slotte heeft verweerster er naar het oordeel van het College voor kunnen kiezen de huisarts niet te informeren. De informatie die verweerster aan de huisarts wilde verstrekken zou zij behalve met de pleegdochter immers ook met klagers hebben moeten delen. Dat vormde nu juist een probleem omdat daarmee in vertrouwen door de pleegdochter gedeelde informatie met verweerster ter kennis zou kunnen komen van klagers.

Klachtonderdeel 5 is hiermee eveneens ongegrond.

Het College komt tot de slotsom dat de klacht in al zijn onderdelen ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond als voormeld.

Aldus gewezen op 18 april 2018

door:

mr. D.J. Markx, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
prof. dr. P.T. Cohen-Kettenis,
dr. J.P.C. Jaspers,
dr. T.A.W. van der Schoot,
leden

17/31

en ondertekend door de voorzitter,

D.J. Markx.